

20. 10. 2011

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Slalom mezi paragrafy

Tento článek si klade za cíl přiblížit čtenářům některá nedávná rozhodnutí českých soudů v oblasti odpovědnosti za lyžařské úrazy na sjezdových tratích a připomenout pravidla, jimiž se pohyb na sjezdovkách řídí.

GLATZOVA & Co.
Advokátní kancelář - Law firm

První bílá pokrývka na horách je neklamným znamením toho, že sezona plavek, koupání a jiných letních radovánek je u konce a namísto ní přichází sezona teplých kabátů, čepic a radovánek zimních. S nimi si většina lidí spojuje i jízdu po více či méně upravených sjezdových tratích na jednom, dvou či více prknech. S adrenalinem stoupá rychlost jízdy. S rychlostí jízdy stoupá riziko nehod – střetů s ostatními lyžaři.

Bohužel, nebo spíš bohudík, pohyb na sjezdovkách nestojí mimo rámec obecně platných právních předpisů. Právní předpisy platí i v kulichu na sjezdovce. Jejich porušení pak s sebou může přinést i vznik odpovědnosti za vzniklou škodu, a to především škodu vzniklou na majetku a na zdraví.

Občanskoprávní odpovědnost za škodu při lyžařských nehodách

Každý lyžař je při svém pohybu na sjezdovce povinen počínat si ve smyslu § 415 občanského zákoníku, tedy povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí. Je ovšem otázkou podle čeho určit, kdy došlo ke splnění uvedené tzv. obecné prevenční povinnosti při pohybu na sjezdovce a kdy nikoliv.

Při hledání odpovědi je třeba poukázat na existenci souboru pravidel nazvaných Pravidla chování pro lyžaře, vydaných Mezinárodní lyžařskou federací FIS („**Pravidla FIS**“), jako jediného regulačního prostředku lyžařského sportu. Tato pravidla sice nejsou obecně závaznou právní normou, avšak Nejvyšší soud se ve svém rozhodnutí pod sp.zn. (Rc) 25 Cdo 1506/2004 ze dne 23. února 2005 vyjádřil k aplikaci Pravidel FIS následovně: *“Pravidla chování pro lyžaře, vydaná Mezinárodní lyžařskou federací FIS, obsahují normy, jejichž dodržováním má být zajištěna bezpečnost uživatelů sjezdovky a slouží tak k předcházení vzniků škod, s nimiž zákon spojuje odpovědnost. I když nejsou obecně závazným právním předpisem, jsou tato pravidla pro lyžaře na sjezdové trati závazná, a to bez ohledu na to, zda jsou pramenem práva či nikoliv“*. Nejvyšší soud přitom uvedeným výrokem reagoval na námitku dovolatele o tom, že Pravidla FIS nejsou pramenem práva, neboť se jedná o normu pouze zvykovou, a nelze je proto aplikovat.

Uvedený závěr o nezbytnosti dodržování Pravidel FIS za účelem splnění obecné prevenční povinnosti podle § 415 občanského zákoníku Nejvyšší soud potvrdil i ve svém rozhodnutí pod sp. zn. (Rt) 8 Tdo 68/2010 ze dne 17. února 2010. Nejvyšší soud stanovil, že: *„Z Pravidel FIS lze v obecné rovině dovodit, že lyžař musí přizpůsobit rychlost a způsob jízdy svým schopnostem a zkušenostem,*

terénním, sněhovým a klimatickým podmínkám, výhledovým poměrům, hustotě provozu, tedy celkové situaci na (sjezdové, příp. i běžecké) trati, aby měl možnost včas a v dostatečné vzdálenosti reagovat třeba i na nenadálou překážku, což současně znamená, že nesmí vjíždět do míst, kam nevidí.

Pokud tato pravidla nedodrží, pak nelze mít za to, že se choval v souladu s požadavky zakotvenými v ustanovení § 415 občanského zákoníku v rámci tzv. obecné prevenční povinnosti.“ Na tomto závěru nic nemění ani skutečnost, že je samozřejmě nutné v každé konkrétní situaci zkoumat možné spoluzavinění poškozeného.

Trestněprávní odpovědnost při lyžařských nehodách

Kromě možných dopadů lyžařských nehod v oblasti občanskoprávní odpovědnosti a vzniku nároku na náhradu škody, není možné opomenout ani možnou odpovědnost trestněprávní. Tyto důsledky přichází v úvahu především v případech lyžařských nehod, kdy dojde k těžkému ublížení na zdraví. I když není odsouzení pachatele za spáchání trestného činu při lyžařské nehodě ze strany českých soudů časté, je možné inspirovat se shora uvedeným rozhodnutím Nejvyššího soudu pod sp.zn. 8 Tdo 68/2010.

V předmětném případě došlo v důsledku lyžařského úrazu u poškozené mj. k roztržení sleziny s nutností jejího operačního odstranění, tedy k těžkému zranění pro poškození důležitého orgánu s trvalým závažným následkem v podobě snížené obranyschopnosti organismu proti infekci. Nejvyšší soud potvrdil závěry soudů nižšího stupně, že došlo ke spáchání trestného činu ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1) předchozího trestního zákona, podle kterého byla daná věc posuzována. Pachatel byl odsouzen k trestu odnětí svobody v délce trvání šesti měsíců podmíněčně odloženým na zkušební dobu jednoho roku. Není důvod pochybovat, že možnost trestněprávního postihu lyžařských nehod zůstala zachována i podle ustanovení nového trestního zákona.

Je tedy možné uzavřít, že viníkovi lyžařské nehody hrozí v některých případech i trestněprávní postih.

Lyžařské nehody v EU

Mnoho českých lyžařů každoročně vyráží za lyžařskými zážitky do alpských zemí, především pak Francie, Itálie či Rakouska. I tamější právní řády postihují viníka lyžařských nehod a dávají možnost oběti domáhat se náhrady škody, přičemž soudy obdobně aplikují Pravidla FIS. V případě vzniku škody, kdy účastníkem lyžařské nehody v Itálii bude osoba s bydlištěm v ČR, jako viník, a osoba s bydlištěm v Itálii, jako poškozený, bude se nárok na náhradu škody uplatňovaný poškozeným řídit italským právem, a to podle čl. 4 odst. 1) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007, o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II). Příslušnými soudy pro projednání takového nároku budou soudy italské, jak stanoví čl. 5 odst. 3) Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne ze dne 22. prosince 2000, o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech.

Pokud by však došlo např. ve Francii ke střetu dvou osob s bydlištěm v ČR, pak by se nárok na náhradu škody řídil českým právem a příslušné k projednání věci by byly soudy české, a to na základě aplikace shora uvedených předpisů.

Závěr

Vzhledem ke skutečnosti, že nedávná judikatura Nejvyššího soudu ČR akcentuje Pravidla FIS jako měřítko pro posouzení, zda byla možným pachatelem nehody dodržena obecná prevenční povinnost

podle § 415 občanského zákoníku, a tedy zda došlo k porušení právní povinnosti jako předpokladu vzniku odpovědnosti za škodu, není proto na škodu si tato Pravidla FIS před nadcházející lyžařskou sezónou připomenout. Jedná se přitom o následující stručné desatero:

- 1) **Ohled na ostatní lyžaře** - Každý lyžař nebo snowboardista se musí neustále chovat tak, aby neohrožoval nebo nepoškozoval někoho jiného.
- 2) **Zvládnutí rychlosti a způsobu jízdy** - Každý lyžař nebo snowboardista musí jezdit s přiměřeným odstupem a ohledem na vzdálenost, na kterou vidí. Svou rychlost a svůj způsob jízdy musí přizpůsobit svému umění, terénním, sněhovým a povětrnostním poměrům jakož i hustotě provozu.
- 3) **Volba jízdni stopy** - Lyžař nebo snowboardista přijíždějící zezadu musí svou jízdni stopu zvolit tak, aby neohrožoval lyžaře jedoucího před ním.
- 4) **Předjíždění** - Předjíždět se může ze shora nebo zespoda, zprava nebo zleva, ale vždy jen s odstupem, který poskytne předjížděnému lyžaři či snowboardistovi pro všechny jeho pohyby dostatek prostoru.
- 5) **Vjíždění a rozjíždění** - Každý lyžař nebo snowboardista, který chce vjet do sjezdové tratě nebo se chce po zastavení opět rozjet, se musí rozhlédnout nahoru a dolů a přesvědčit se, že to může učinit bez nebezpečí pro sebe a ostatní.
- 6) **Zastavení** - Každý lyžař nebo snowboardista se musí vyhýbat tomu, aby se zbytečně zdržoval na úzkých nebo nepřehledných místech sjezdové tratě. Lyžař nebo snowboardista, který upadl, musí takové místo uvolnit co nejrychleji.
- 7) **Stoupání a sestup** - Lyžař nebo snowboardista, který stoupá nebo sestupuje pěšky, musí používat okraj sjezdové tratě.
- 8) **Respektování značek** - Každý lyžař nebo snowboardista musí respektovat značení a signalizaci.
- 9) **Chování při úrazech** - Při úrazech je každý lyžař nebo snowboardista povinen poskytnout první pomoc.
- 10) **Povinnost prokázání se** - Každý lyžař nebo snowboardista, ať svědek nebo účastník, ať odpovědný nebo ne, je povinen v případě úrazu prokázat své osobní údaje.

JUDr. Jaromír Bečička

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Bezpilotní systémy vlastní konstrukce v kategorii Specific: regulatorní požadavky a praktické aspekty](#)
- [Nefungující rozsah péče o dítě. Cesta přes využití terapie a dalších opatření podle ustanovení § 503 zákona o zvláštních řízeních soudních](#)
- [De iure traktor, de facto nákladní vozidlo, už ne tolik výhodná dualita](#)
- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)
- [Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci](#)
- [Digitalizace AML povinností: jak technologie mění plnění povinností pro tisíce povinných osob](#)
- [\(Ne\)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru](#)
- [Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu](#)
- [Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob](#)